

POLJOPRIVREDNA STRUČNA SLUŽBA

Prokuplje 027/329-418,

pss.prokuplje@open.telekom.rs

Jović Snežana dip.inž.zaš.bilja

ZIMSKI PREGLED VOĆAKA

Značaj zimskog pregleda je u tome što se njime može ustanoviti prisutnost i brojnost prezimljujućih formi pojedinih štetočina na stablima voćaka. To nam koristi za prognozu njihove pojave i intenziteta napada u vegetaciji tako da možemo pravovremeno reagovati i izbeći iznenadne i značajne štete.

Pregled voćnjaka obavlja se u periodu mirovanja pa sve do početka vegetacije. Najčešće se kontroliše prisutnost i brojnost prezimljujućih stadijuma sljedećih štetočina: lisne vaši, crveni voćni pauk, štitaste vaši i miner okruglih mina.

ZIMSKI PREGLED VOĆAKA

Lisne vaši

Prezime u obliku crnih sjajnih jaja veličine 0,5 mm. Zimska jaja su smešten pojedinačno na jednogodišnjim grančicama. Ako ustanovimo 50 jaja na 2 metra grančica znači da pojavu prve generacije možemo očekivati u kritičnom broju.

Tada suzbijanje vaši treba obaviti pre početka vegetacije mineralnim uljem ili pre napada (kovržanje lišća, deformacija plodova) s insekticidima – aficidima. Najštetniju jabukovu pepeljastu vaši suzbijamo pred cvetanje ili neposredno nakon cvetanja jabke

ZIMSKI PREGLED VOĆAKA

Štitaste vaši

Od štitastih vaši najčešće su kalifornijska štitasta vaši i jabukova koma vaši. Obe vrste se u vreme zimskog mirovanja nalaze na kori drveta, debla i grana ispod štita. Jabučna koma vaši ima štitić u obliku zareza ispod kojeg prezime jaja. Dok kalifornijska štitasta vaši ima tamnosivi, okrugli spljošteni štitić, na kojem se dobro vide koncentrični krugovi. Ispod tog štitića prezimi larva. Kritičan broj u vreme zimskog pregleda nije utvrđen, već sama prisutnost nam govori da moramo pravovremeno reagovati da izbegnemo iznenadne štete. Kako je prisutnost štitastih vaši uglavnom na pojedinačnim stablima, moguće je lokalno tretiranje samo zaraženih voćaka. Za zaštitu koristiti Belo ulje uz što veći utrošak rastvora.

ZIMSKI PREGLED VOĆAKA

Krvava vaš

Crvenkasto smeđe je boje prekrivena gustom belom voštanom prevlakom. Prezimi u obliku larve na vratu korena i debljem korenju, kao i u pukotinama debla i rak ranama. Rado naseljava brojne rane nastale rezidbom. Tokom zime podnosi vrlo niske temperature (-27°C). Kritičan broj u vreme zimskog pregleda nije utvrđen, stoga je potrebno obaviti rano prolećno prskanje sa uljanim preparatima uz minimalni utrošak vode 800 l/ha. Za vreme tretiranja obavezno treba mlaznice (dizne

ZIMSKI PREGLED VOĆAKA

Crveni voćni pauk (*Panonychus ulmi*)

Štetočina koja se može pregledom ustanoviti tokom čitave godine. Prezimi u stadijumu zimskih jaja koja su izrazito crvene boje. U zimskom pregledu mesto kontrole su pupoljci na dvogodišnjim grančicama i rašlje dvogodišnjih i jednogodišnjih grančica. Kritičan broj u zimskom mirovanju je 1000 jaja po uzorku (1 m višegodišnje grančice). Što znači da će pojava crvenog pauka u vegetaciji biti u onom broju (kritičnom) koji može prouzrokovati znatne štete. Da se ne bi to dogodilo potrebno je kontrolisati izlazak larvi pauka iz jaja i njihovo naseljavanje na listove. Za suzbijanje ove štetočine koriste se akaricidi. U proleće početkom izlaska pauka iz jaja suzbijanje se može sprovesti sa ovicidnim akaricidima.

ZIMSKI PREGLED VOĆAKA

Moljac kružnih mina (*Leucoptera malifoliella*)

Prezimljuje na kori drveta, u rašljama grana ili ispod stare kore. Kukuljice su duga 3 mm, svetlosive boje, podsećaju na seme trave ili korova. Kritičan broj u vreme zimskog pregleda je 10-20 kukuljica po stablu, što znači pojavu prve generacije ovoj štetočine u kritičnom broju.

